

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG.

Megjelen minden szerdán és szombaton este
Készíteteket vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Wekerle-tér 671.

Felolós szerkesztő:
Bíró Pál.

Főmunkatárs:
Dr. Buza Barna.

Előfizetési ár: egész évre 10 korona, félévre 5 korona,
negyedévre 2 korona 50 fillér. — Egyszeri szám ára 10 fillér
Kadóhivatal: Landesmann Miksa és Társánál, Wekerle-tér 502
Hirdetéseket a legutányabbban árban közölünk.

Befejeztetett.

Sátoraljujhely, május 18.

Igen befejeztetett. Vége szakadt immár annak a kedélyes kis játknak, amelyet az iparostületi betegsegélyező pénztár, élén *Bánóczy Kálmán* elnökkel és *Gálly Géza* titkárral esztendőök óta üzött. Befejeztetett. Öröme az igaz ügynek, dicsőségére az erélyes ellenőrzés nek immár a betegsegélyező pénztár többé nem fog játszani. Befejeztetett. Öröme az igaz ügynek, dicsőségére az erélyes ellenőrzés nek immár a betegsegélyező pénztár többé nem fog játszani. Befejeztetett. Öröme az igaz ügynek, dicsőségére az erélyes ellenőrzés nek immár a betegsegélyező pénztár többé nem fog játszani.

éljen az igaz, őszinte iparosok bizalmával.

Ez indított bennünket legfőképpen arra, hogy a betegsegélyező pénztár — a szegény iparosok keserves pénzét — megmentsük a teljes pusztulástól.

E jelenbe indult meg az akció, mikor február 10-én szóról-szóra ezt írtuk:

„Ajánljuk az elsőfoku iparhatóságnak, hogy a legszigorúbb vizsgálatot ejtse meg és a vizsgálat eredményéről a kereskedelemügyi miniszternek jelentést tegyen.”

Azóta pedig folytattuk a harcot, amelyben segítségünkre sietett a város tanácsa — és dicséret illeti érte — *Szekely* polgármester is. A rendelenségek és visszaélések bünbarlangjában, ebben a feneketlen Augias istállóban erős, nagy seprést vittek végbe. Időközben a miniszter elrendelte a pénztár feloszlását és azonnal erre a vizsgálatot egy szakközeggel megcsejtette.

Különkiadásunkban ekképp kommentáltuk a feloszlítás elrendelését:

„Ime az a harc, amelyet a 'Felsőmagyarországi Hirlap' hetek óta folytat a rendetlenül vezetett iparostületi betegsegélyező pénztár ellen, ma lényes diadalt ért el. Most ime emelt fővel állhatunk szembe minden olyan insznuációval, amely erélyes fellépésünket rágalmazza. Most ime örömmel hirdethetjük, hogy az iparostületi vezetőség ellen működő és objektív fegyverekkel dolgozó ellentétet, a helybeli iparosok

tekintélyes gárdáját sikerült győzelemre vezetni. Most ime elterjedt városzerte a hír, hogy a népszerűtlen iparostületi elnökség ebből levonja a következtetéseket és ottan viselt tarthatatlan állásáról lemond.”

És e helyett mi történt? Az elnökség kezdeményezéséből egy röpiratot osztottak szét az utcán, amelyben a legszemérmelenebb vakmerőséggel akarták magukról elhárítani a támadás élet lélyképp kezdvén a köpködéseket:

„Sátoraljujhely város iparosaihoz! Kedves barátaink! Tisztelt iparostársak! Hónapok óta nyugodtan turjúk azt a hajszát, melyet egyes, a saját sorsukkal is elenyésztetlen munkanélküli iparosok és a 'Felsőmagyarországi Hirlap', iparostületi vezetők ellen folytatnak. Hogy ez a hajszá, honnan és kitől nyeri a tápanyagot, ezt mindenki tudja és ez elég sajnálatos dolog. De hogy ennek se vége, se hossza ne legyen, s hogy minket, becsületes, kenyérkereső iparosokat, egyesek a saját önző érdektelenségükre felhasználjanak és úgy tüntessenek fel minket, mintha mi ennek a szegénytelen, örült hajszának támogatói lennénk, s hogy a 'Felsőmagyarországi Hirlap' — ez a botrány hajszálat elősködő lap — a mi nevünkben irogasson, a mi köpenyünk alatt keresse meg azt a kenyéret, amit mi nehéz munkával keresünk meg, az ellen immár tiltakozunk kell.

Itt azután agyba-főbe dicsérik magukat az elnök és titkár.

És így végzik ezt a röpiratocskát: Jól tudjuk azt, hiszen kifejezést nyert a közgyűlésen, hogy az iparosok tekintélyesebbjei és az iparosok legnagyobb része velünk együtt ért és elítéli azt a folytonosan tartó izgatást, létáslást, a mit egynehány könnyen élni

szertető ember véghez visz, hogy a köztünk fenálló béket feloldja, hogy zavart csináljon és a zavarosban halászasson. Mi hisszük azt, hogy a mi józan iparostársaink megvetik ezeket az emberkeket. Mert nem a mi kenyérünk a rendbontás, nem a mi kenyérünk a béketlenkedés és okékdűlt, alap nélkül való vadaskodás. Minket az igazságszeretet, érel és nem a bosszu! Mi a becsületes munkának vagyunk emberei és nem a léna lustaságnak. stb.”

Természetesen ezt komoly feleletre nem érdemestettük, hanem e helyett sürgöttük az ügy hivatalos befejezését.

Ezzel szemben pedig az igazi komikum szakasztikus fegyverével öli meg maga a miniszter ennek a röpiratnak rozsás, csorba élet. Aki végig olvassa a becsületes munka emberének rikácsoló, kétségbeesett, kapkodó sorait és végigolvassa az alább közölt leiratot, önkéntelenül is elmosolyodik rajt, mielőtt még elképzelné is, hogy ugyan mi következhetik ezután? Természetesen a végleges visszavonulás. Még pedig visszavonulás az egész vonalon. Elrejtőzni a sötét szoba homályába és lemondani minden további szereplésről.

És e helyett mi történik. A betegsegélyező pénztár elnöksége siet otthagyni állását, de azal a megjelöléssel, hogy az iparostületi elnökségben megmarad. Nohát ez már a minősíthetetlen szemérmelenség non plus ultrája.

Ugyan olvassák el, kik azok a

TÁRCA

Temetőben . . .

Kint voltam a temetőben. Felkerestem anyám sírját. Leborultam a hantjára. S átöleltem a fejfáját.

A kis nefelejts virágok Szomoruan üdvözöltek. Mintha csak a drága halott Küldöttjéknél beszélne.

„Hol voltál oly réges-régen. Megfelekedtetél már róltunk. Figyelj reánk bús leányka. Tudod, hogy ki helyett szólnak.

Azt üzeni néked szegény. Mért nem jöttél ki hozzája. Olyan régen, hisz azóta. Elkorhadt már a fejfája.

Mondjátok meg kis hírnökök. Nagyon nagyon messze jártam. Oh de azért gondolatban. Mindig ide vissza vágytam.

Ha susogott gyenge szellő Az volt az én óhajításom. A harmat ha öntözgetett. Az én bús könyhullajtásom.

Óh vagy inkább ne szóljatok. Hagyjátok aludni mélyen. Kijárók én majd ezental. Holdvirágok esendes éjen.

Lányi Irma

A nagybácsi

— A 'Felsőmagyarországi Hirlap' tárcája
Írta: ifj. *Lónyay Sándorné.*

Kovács Honka sírt.
Sírt pedig azért, mert nagybátyjának egy indokolatlan levele folytán szakítania kellett a fiatallemberről, aki neki két hónap óta mindene volt.

A dolog így történt: Kovácsék valamikor jobb időkben is láttak a leányukat tisztelegy éves koráig a kaposvári zárdában neveltették. — azután, hogy elkracholtak visszahozták őt onnan s a fővárosban telepedtek le, hogy a család, a ki praktsziméki orvost volt, most kenyérkereseti célból értékesíthesse tudását. Gábor Gyulával a ligetben találkoztak először, a hol Kovácsék hírtelen rosszul lett s az előzőeken fiatal ember az első standhoz szaladt „konflisér”. Ettől a naptól fogva állandó lovagja maradt Honkának s néhány hét előtt, minthogy az amerikai nagybácsi tényleges létezéséről is bizonyosságot szerzett, a szülők beleegyezésével jegyet is váltottak.

Nem hiányzott tehát egyeb a házassághoz, mint hogy William Smith (alias Kovács Vilmos), a hatvanesztendő nagybácsi — kinek egyetlen örököse Honka volt — is beleegyezését adja a frigyhez. Nyomban levelet írtak neki, melyre pár hét múlva válasz is érkezett. A több oldalra terjedő levélben William ur

kereken kijelentette, hogy a házasságról hallani sem akar. Pro primo: a leány fiatal még, várhat; pro secundo: a Gábor név nem nagyon vesztegeti őt meg, és végül: ő nem akarja. Pünktum. De minthogy ő is volt egyszer fiatal, s udvarolt fiatal leányoknak annak idején, tehát tudja, hogy mennyire néhezére esik egy ilyen balondos leányszívnek a lemondás erényét gyakorolni — hát ő meg akarja könnyíteni ezt a keserves kényszerítést — és fejedelmi ajándékot küld kis hugának s egyben red bizza a választást is, rivieri akarebrillantokból vagy hatszor borszem-nagyságú igaz gyöngyöt?

Honka duzzogva húzta fel a vállát: — Irjátok meg neki, hogy tartsa meg mind a kettőt! — kiáltott indulatosan.

Azután leült az ebédli diván sarkába s zokogva tépte darabokra zsebkendőjét.

Hiába esztítottá anyja, hiába jódkodott körülte vón atya, nem használt semmi. Halmi akart, csak még azzal nem volt tisztában, hogy a Dunába ölje-e magát, avagy leugorjék a harmadik emeletről?

Lassan-lassan azonban mégis csak megnyugodott. Órákat töltött el azzal, hogy a Képes Családi Lapok zöld borítékát olvassagta, vagy leveleket írt, melyekben a harmincz-százszor és háromszázszor elmondandó imákat kérte a nyájas olvasónoktól, mert azt remélte, hogy

ezek talán meggyógyítják szívének vérvő sebtét . . . S minthogy leveleiben minden viszontszolgálatra késznek vallotta magát, — a válaszok nem is késtek sokáig. — Meghitt barátai lettek ezek az „ismeretlen rokonlelkők” s egy szép napon, midőn a „Bús gerlicze” horgolt csipkemintákat kért tőle — ő maga vitte el azokat a postára, hogy feladja.

Midőn hazajött, csodálatosan ragyogtak a szép fekete szemei. Már nem ült többé zórtalanul a diván sarkában, a padlónak zsirsecstjeire sem meresztette a szemét. — nem soppánkodott, sőt — e delutáni kávázás után szemlesítve meg is kérdezte az anyjától: mit is írt a bácsi abban a levélben? . . .

Anyja tulboldog volt. Gyönc! Hissen most már visszanyerte elvesztett hitti gyermekét! Hánszor mondta férje, hogy ez az érzékelenség előbb-több búkórba fog átmenni . . . És most, most szemei az életkedvtől fényesek és érdeklődve kérdezősködik még szomorúságának okozója felől is!

Felolvasta neki a levelet s aztán megismogtatta barna fejedt, félenken hozzá tette: Hátha elfogadnád? — Hát jó, ha mama úgy kívánja, — felelt Honka mély sóhajjal.

Most már csak egy nehéz problema, a választás utáni hátra. Hosszu parlamentirozás után azonban, mint-hogy Kovácsné azt mondta, hogy a gyöngyök könyeket jelent — a brilli-

kik így cselekszenek, amint következnek:

Másolat, Kereskedelemügyi m. kir. miniszter 30506 VIII. sz. Tekintetes Matolay Etelé urnak. Zemplénvármegye alispánjának. A s. a. ujhelyi ipartestületi betegsegélyző pénztár vizsgálatával megbízott szakközlegem Drexler Ignác miniszteri szemlélőnének előm terjesztett jelentése alapján a következőkről értesítem alispán urat. — A pénztárnak szakközlegem által bejuttatott 1899. évi számadását és vagyon mérlegét bírálat alá vévén, arról győződtem meg, miszerint a vagyon mérleg hamis, mert valótlán adatokat tartalmaz és mert abból mint az a vizsgálat során megállapított, több tartozás, mely az 1899. év végén fenállott, kihagyott s teherték ki nem mutatott. Ebből kifolyólag természetesen a mérlegben kimutatott vagyoni állapot sem felel meg a valóságnak. Ugyanis a vizsgálat során megállapított, hogy a pénztárnak a vagyon mérlegbe fel nem tüntetett tartozásai furdóért 16 korona (8 frt), gyógyszerért 161 kor. 20 fill. (80 frt 60 kr.), kórházi ápolás 739 kor. 52 fill. (369 frt 76 kr.), összesen 916 kor. 72 fill. (458 frt 36 kr.) tesznek ki s így ha ezen összeg a valóságnak megfelelően a vagyon mérleg teheroldalára beállítatik, akkor a kimutatott 1600 frt 57 kr. tiszta vagyon 1202 frt 21 kr-ra redukálódik. Ezeknél fogva tehát világosan beigazolást nyert azon körülmény, miszerint a mérlegben a tiszta vagyon adata valótlán, hogy egyes tartozások, valószínűleg kedvezőbb mérleg bemutatásáért végett kihagyattak. Ezeket kivül a vagyonmérlegben, mint takarékpénztárba helyezett tőke és tőkésített kamat 886 frt 15 kr. van feltüntetve 1899. évi december hó 31-ki állag, ezzel szemben pedig a takarékpénztári könyv kivonat szerint csak 736 frt 35 kr. volt elhelyezve december hó 31-én, tehát 20 kr. csekély eltéréstől eltekintve 150 frttal kevesebb, vagyis a vagyon mérleg fenti adata szerint hamis. E 150 frtra vonatkozólag a vizsgáló szemlélőnk kiderítette, miszerint azt a pénztár elnöke már 1899. év június hó 28-án vette át elhelyezés végett, az elhelyezés azonban csak 1900. január hó 17-én, vagyis 6 és fél hónappal később történt meg. Bánóczy Kálmán elnök ezen eljárása *legenyhébb megítélés mellett* is késedelmes elszámolásnak minősíthető, mit súlyosít azon körülmény, hogy az elnök azon segédkönyvet, mely ezen késedelmes elszámolásra teljes napvilágot vethetett volna megsemmisítette. Hogy ezen összeg 6 hónapon át elszámolatlanul az elnökél heverhetett, egyszerűsöd az ellenőrzés teljes hiányát is mutatja. A pénztár szármadása és vagyon mérlege ellen még azon észrevétel is van, hogy a tartalékalap gyarapítására fordítandó összeg nines helyesen kiszámítva. A vizsgálat során beigazolhattak még a következők: 1. A **titkárnak jutalmat szavaztak meg oly időre és kifizették oly időben, midőn a pénztár működését még meg sem kezdte**, az összeg 100 korona. 2. A szolgálat fizetési előleget adtak szintén a pénztár működésének megkezdése előtt, károsodás ez esetben nines, mert az már megtörtént. 3. az ipartestület részére vett tüzelő anyag a pénztár terhére iratott, károsodás 11 korona 12 fillér. 4. az ipartestületi bábra vitt tüzelő anyag ára a pénztárra rovott, károsodás 21 korona 48 fillér. 5. az ipartestületet terhelő lakbért a pénztár terhére írták, károsodás 650 korona, illetéktelenül túszkár biztosítási költséget rovott meg a pénztár, károsodás 3 korona 6 fillér. 7. az ipartestületi titkár fizetésének egy része a pénztár terhére iratott, károsodás 67 korona 20 fillér. 8. felszerelés tárgyak bevásárlásának árát mindig a pénztárra rótták. Károsodás itt meg nem állapítható, mert egy helyiségben vannak, de az eljárás mindenestre bizonyítéka annak, hogy a testület a pénztárt *anyagiilag nyomta*. A fentiek szerint a pénztár összesen 852 korona 88 fillérel károsított meg, mely összeg az ipartestület által a pénztárnak megtérítendő. 9. Megkárosodott továbbá a pénztár a fentebb említett 150 frtnak hat hónappal később történt elhelyezése által, miért is az elnököt ez időre eső kamat összeg kerekében 5 frt (10 korona) megtérítésére kötelezem. 10. végül a kassza-kereskedelmi és iparkamara kiküldöttének kifizetett s a vizsgáló biztos jelentésében részletesen körülírt eljárásért esedékes 50 korona visszatérítésére a pénztár igazgatóságát kötelezem, mert ezen vizsgálat kizárólag a pénztár igazgatóságának reputációja érdekében történt s így ez a költség a betegsegélyző pénztárt nem, hanem csak az igazgatóságot terheli. A már eddig jelzett tények világosan igazolják, miszerint az ipartestületi betegsegélyző pénztár vezető elemei-

nek célja nem a törvény szellemében való *segélyzés és humanitás* volt s hogy ezen pénztár feladatának egyáltalán nem felel meg. Ha még figyelembe veszem továbbá azt, hogy a kezelési költségek a segélyezéshez mérten óvrolt-évre igen nagyok voltak s az *egész jüvedelmet az alkalmazzottk díjazása emésztette fel*, nyilvánvaló miszerint a pénztár tovább fenntartása nem a segélyezendők, hanem csak a pénztári *alkalmazzottk* érdeke lehetne. Mindezekre tekintettel a pénztár felzárására vonatkozólag folyó évi március hó 14-én 11475. sz. alatt kiadott, de időközben a folyó évi március hó 23-án 20564. sz. a. kelt rendelettel további intézkedésemig felfüggesztett rendeletem végrehajtásához ragaszkodnom kell annál is inkább, mert a jelenlegi vezetők, a tapasztalatok után ítélve, semmi garanciát nem nyújtanak az iránt, hogy a jövőben egyedül a biztosított pénztári tagok érdekeit fogják szem előtt tartani. Hogy a pénztár vezetőinek szemé előtt a multban nem a tulajdonképeni cél, t. i. a segélyezés lehetett, kívülraglik a kiküldött számla-ellenlő jelentéséhez csatolt iratokból, melyek szerint 3 év alatt összesen 362 esetben segélyezett a pénztár s ebből 93 esetben kevesebbet, mint járt volna, vagyis a segélyezési eseteknek majdnem 30%-ában nem segélyezett kellő mértékben. Ezekhez képest felhívom alispán urat, hogy a sátoraljuhelyi ipartestületi betegsegélyző pénztár felzárása, illetve a sátoraljuhelyi kerületi betegsegélyző pénztárral való egyesítés tárgyában a már idézett sz. a. kiadott, valamint a jelen rendeletet fogadólatása iránt intézkedjék azonnal s eljárása eredményéről, illetve a pénztár felzárásáról a kerületi betegsegélyző pénztárhoz való csatlósárolást jelentést tegyen, a közegem által bemutatott okmányokat és iratokat ide csatolva leküldöm. Megjegyzem végül, miszerint kiküldött szakközlegem jelentéséből arról is értesítem, hogy a sátoraljuhelyi kerületi betegsegélyző pénztár felett a közvetlen felügyeletet még mindig a járási főszolgabíró gyakorolja, noha újában Sátoraljuhely község rendezett tanácsa városas alakult át s így az 1891. évi XIV. t. c. 79. §-ánál fogva a városi tanács teendőit a kerületi betegsegélyző pénztár *szék-helye* szerint illetékes első foku felügyelő iparhatóságának. Felhívom tehát alispán urat, hogy ugy a járási

előtt a nagy fekete urna. Szinte ijedt ah! lebbent el a jelenlevők ajkainól, és Kovácsné egy gyors mozdulattal a levél után nyult s főnhangon olvasni kezdte: A levél tört németiséggel volt írva s magyarul körülbelül így hangzott:

Asszonyom!

Bélatom, hogy nagyot véstem becses családja ellen, midőn sógorával, William Smith ural, halálos ágyán megcsükdtem; de ha tekintetbe veszi azt, hogy szegény kötéltaosnó voltam csak, a ki mutatványaival keservesen kereste a kenyerét, — nem fog csodálkozni e lépésemem. Nines azonban olyan rossz, a mit egy kevés gyekkezelt jóvá ne lehetne tenni. Az amerikai törvények ugyan mint őzvegynek a drága halott földi javait nekem biztosítják, de szegény táncos lételem is van érzőkém a családi kegyelet iránt, s így a *legbecsesebbül* lemondok az önk javára, s mellékelve küldöm szeretett halottamnak a — *hanzáit* . . .

Muradtam megkülönböztetett tisztelettel

Mary Smith sül.: Grey, táncosnő.

Kívánsiák-e azt is tudni, hogy mi lett a völgyönyből? Hát biz' az odább állott.

főszolgabíró, mint a város tanácsát ezekhez képest megfelelően utasítsa. Budapestben, 1900. évi május hó 14. Hgedüs s. k.

Nos ezek után mi nem kereshetjük többé az elégtételt sem az iparosok részére, sem a lap részére. Oly ügyet támadunk, amely azt megérdemelte, boldogok vagyunk, hogy kötelességünk teljesítésében *igazságunk* fényesen kiderült.

És ami ez ügyben tovább történik majd, az mind az igazságos ügy teljes védelme érdekében történik. Ugy hisszük erre szükség lesz, mert az ipartestület elnöksége bujkálva bár — de még mindig gőresösen kapaszkodik az állásához . . .

(Tanácsi határozat.)

Sátoraljuhely város tanácsa tegnap ez ügyben határozott a miniszter leírt végrehajtása céljából. Határozata ment, hogy az ipartestületi pénztár felzárta és a kerületi betegsegélyző pénztárral egyesítettik, e végül a felszámoló bizottságot Pataky Miklós közg. tanácsos, *Ehlerl* Gyula ker. betegs. pénztári bizotts. elnök és *Matterny* József ipart. betegs. pénztári alelnökből megalakítják. E bizottság feladatát képezi a volt betegsegélyző pénztár jelenlegi vagyonát és terheit, továbbá a leltárt megállapítani, a pénztár függő ügyeit rendezni, lebonyolítani és számadást megszerkeszteni és a netán fenmaradó vagyon a ker. betegsegélyző pénztárnak átadni. Az 1891. évi XIV. t. c. 41. §-a alapján a tanács, mint I. foku iparhatóság elrendeli, hogy a biztosításra kötelezett s eddig az ipartest. betegs. pénztár kötelekében álló tagok a sátoraljuhelyi ker. betegs. pénztárhoz lépjenek át, az önkéntes tagok pedig amennyiben kívánják szintén a nevezett pénztárhoz átlépjenek.

(Nagy közgyűlés.)

E végül Pataky Miklós elnöklete mellett holnap vasárnap délután 4 órakor a „Torna Csarrók” helyiségében monstre közgyűlés lesz. Az iparosok közt óriási mozgalom indult meg, hogy most már teljes elégtételt vegyenek, azon az elnökségen, amely így vezette őket az orruknál, *anarchizmussal, szocializmussal, naplopással* változta őket. Most elérkezett a visszafizetés órája. A gyűlés oly népes lesz, amilyen még eddig sohasem volt.

(Egy iparos levele.)

Arra a hirre, hogy a miniszter miniszter minden tekintetben igazolta a „Felsőmagyarországi Hírlap” álláspontját, a tanács szigorú és az úszinte iparosok akcióját, mikor leiratával teljesen megsemmisítette a hetvenkedő ipartestületi elnökség reputációját, ma egy iparostól a következő levelet kaptuk:

Igen tisztelt Szerkesztő ur!

Most mikor már a miniszter teljes világgossággal kiderítette mily igazságos volt a „Felsőmagyarországi Hírlap” álláspontja, mikor bebizonyult, hogy a bünösök mily hallatlanul durva módon támadták meg ezért az igazságért épp úgy szerkesztő urat, mint a várost és az iparosokat is, most már ime itt az ideje, hogy ezeket az embereket a nyilvánosság előtt teljesen leleplezzék. Azt hozom tudomására szerkesztő urnak, hogy az elnök és titkár még mindig, még ilyen csufos kudarc után ragaszkodnak az ipartestületi állásukhoz. Tetszik e tudni, hogy micsoda emberrel van dolgunk a sátoraljuhelyi általános ipartestületnél hogy *Gáthy Géza* titkár, hivatalos pénzekek elkeléséért Munkácsa a szolgabíró állásától elmozdított. Most itt az ideje, hogy ezekkel az emberekkel végkép leszámoljunk.

Sátoralja Ujhely, 1900. május 18-án.

Hazafias tisztelettel

Egy iparos.

A MEGYE ÉS A VÁROS.

≡ **A vármegye közgyűlése,** melynek első napjáról lapunk előző számában már referáltunk, második napon Szerdán kevésbé fontos ügyeket morzsolta le alig valami hallgatóság előtt.

≡ **Zemplén vármegye kölcsönöse.** Zemplén vármegye április 19-én tartott közgyűlése az állandó választmányának a Laborcon építendő homonnai város híd költségeire felveendő 100,000 korona törlesztéses kölcsön iránt az alispán által kötött szerződés tárgyában beadott határozati javaslatát elfogadta és a vámbórlét és utalpap terhére, 100,000 korona 50 év alatt törlesztendő 5.5%-os kölcsön megkötésé iránt, a vármegye alispánja által a Pesti magyar ke-eskermi bank, mint hitelező részére 1900. évi április hó 17-én a s.-a.-ujhelyi kir. közgyűző előtt kiállított kölcsönkövetvény jóváhagyatott. Az alispán egyúttal felhatalmaztatott, hogy ezen megszávozott 100,000 korona kölcsönre a községek-közüvetitő s.-a.-ujhelyi kereskedelmi, ipar-, termény- és hitelbanktól 30,000 korona ideiglenes kölcsönt felvehessen s azt a híd azonnali építésének költségeire kiutalassa.

≡ **A sárospataki állapotok.** Mai közleményünkkel megkezdjük ama konkrét tényeknek a közlését, amelyeket lapunk előző számában megírtunk. Éme tények mind igazolni fogják állításainkat, melyeket eddig *Mohár* főbíróról általánosságban mondtunk. Még 1898-ban történt, hogy a főbíró *Szabó* Ferencet az onmagá által alkalmazott s illetőleg kinevezett díjnokat, a bagattel, a cseléd, cseléd-rendőri s mezőrendőri ügyek és perek vitelével és ezekben a tárgyalások vezetésével sőt itélkezéssel is megbírt, a bagattel pereknél a kívánt hitest s jegyzőt mellőzi, s a cselekedetével sérti a törvény intézkedéseit s megszegi a város szervezeti szabályrendeleteit. A főbíró mindezt esküszóval azért teszi, hogy egy olyan egyén legyen a bagattel perekben a bíró, aki teljesen ügyes cselekszik, mint ahogy ő akarja, hogy ezzel magához huzza, magához kapcsolja a köznépet s így ez a létező neki kötelem, mert ítéleteivel lekötelezte teszi, büszkén mutogat s büszkén hivatkozik, ha arról van szó, hogy ő népszerűtlen, hogy ő alulról támogatja. De eltekintve e tényről, hogy t. i. oly egyént alkalmazott ott, akinek semmi helye nem lenne, tett ő ezzel a napidíjjal még külön dolgokat is. Oly hatáskörrel ruházta fel, mint onmagában bír, ugyhogy Sárospatakon főbíró után nem a rangban legidősebb tanácsos a helyettes, de *Szabó* Ferenc díjnok. Vegyük csak az egyes konkrét eseteket: 1. A főbíró e díjnokat megbízta a városi pécset kezelésével. Tett szabad kezét engedett neki avval bármit tenni, holott a városi szabályrendelet 31. §-a világosan kimondja, hogy a városi pécset őve a bíró s így azt törvényes helyettesén kívül másnak kezelni nem szabad. 2. A főbíró *Szabó* Ferencet a postai pénztárványok átvetelével s aláírásával, továbbá magánfeltekelnek utalványok, csomagok és ajánlott leveleknek lévő aláírásainak bírói hitelteliségevel is megbízta, amikor is *Szabó* Ferenc díjnok nem a saját nevet, hanem *Molnár* János főbíró nevét írja alá, s ilyenkor a bírói pécsetet is egész jogtalanul használja. 3. A díjnok ur továbbá meghamisítja a főbíró nevét a hivatalos járásbírósi törvényeségi vétivekre is. Több vétivet láttunk amilyen a bíró aláírása helyett *Szabó* ur vonása tündöklik. S mindezeket midőn nyílt képviselőtestületi gyűlésben szemé közzé vágta, ezen hallatlan s szemtelen törvénytelenégekre naivul azt felelte, hogy betegsége kényszerítette erre. Szegény főbíró azt gondolja, hogy ha ő nem ismeri a törvényt s a szabályrendeleteket, már más sem fogja ismeri. Ha ő nem, mi tudjuk, hogy a betegség mentségképpen el nem fogadható, mert ha a legelső hivatalnok — a főbíró beteg, akkor őt nem a legutolsó hivatalnok, a díjnok van hivatalba helyettesíteni, hanem a törvény rendelkezése szerint rangidősebb városi ta-

nácsos. Nem tagadja *Szabó* díjnok sem, hogy nem ő írta alá a vétiveket. Nem védekeznek tehát ezzel szemben, csak egyedül avval, hogy a főbíró beteg volt. A tény közöskirat hamisítás képez, ha pedig ennek nem is deklaráható, nagyon is közel — annak megyéjén — járván fejelemly módon megtorlandó. S mit tett a hivatalos vizsgálat, egyszerűen elfogadta a betegség mentségét. Ehhez nem kell kommentár. Ha egyéb nem, már e tény elegendő arra, hogy megtoroltsák, s mi a vége, hogy még felmentik a bűnöst. Szellemi vannak s ostobának kell lenni, aki még ezek után is azt állítja, hogy a mi vármegyénkben az állapotok csak tűrhették. Ha ilyen törvénytelenég, ha ilyen törvénytörések nem torloltak meg, hogyan lenne bátorsága a főbíróknak nagyobbakra is vetemedni. De erről majd maskor.

(el.)

HIREK.

Angyalcsinálók.

Egy picinyke hullát találtak a perbenyiki határban.

Megint egyet. Ki tudja már hanyadik? Ki tudja vajjon a romboló, korlátlan szerelmek hanyadik kiadása a perbenyiki? Ki tudja hany angyal megy föl az égbe titokban, míg egyet észrevesznek? Lappangó rejtélyek ezek, amelyről igen igen sokat utottnak titokban. De csak titokban. És ez a titkolódzás olyan borzalmas sejtelmet kelt fel a társadalmi kérdések kloakájában... Vajjon nem-e ezek a titkos sejtelmek horjadjak magukban az agyoncivilizált társadalom vezetés degenerációját, pusztulását... Mikor egy picinyke hullát egyszer megtalálnak, ez az egy azután igazi szenziáció...

Bíró Boriskáról szól a fama, arról a ropogós szoknyájú, karcsú dereku leányról, akinek két ragyogó szemé sok legény esztét csavarta már el. Hej! hany zsinóros mente alatt dobant meg az a kis jószág, mit szívnék nevezünk, mikor Bíró Boriska ramás cizmában, ünneplő víganóval indul keresztül a falu utcáján a templomba, vagy a mikor táncoközben lejjebb eszottna patolyat igen hóválláról s messzire ragyogott az a négy ujnyi fehérség, melynek látára elborult a szemek világa. De Bíró Boriska nem sok ügyet vetett rájuk. Felőle ugyan keseregthettek az árvalányhajas, lobogósujjú legények, szíve nem hevílt fel egyikért sem, nem viszonozta a forró pillantásokat, kikerülte a leves öleléseket, mintha nem is tudott volna érezni, mintha hideg, fagyos jégből lett volna a szíve, a lelke.

A faluban minden eszes. A bakter rég elfutotta már a tized, onnan a felvégről, a nagy gönczöl szekerének rudja is fent van már egészen a határ felett. A nagy némaságot csak egyegy bogár zümmögése zavarta fel és csak a pusztorál hallatszik be olykor-olykor a legelőméses nyírtevé, amikor nagy garral válaszolnak a terelő komondorok.

De miha ott a gyümölcsös aljában lenne valaki? Egy kíváncsi lepke odarepült titkon, reá szállt arra az illatos csillingszó gyöngyvirágra s a gyenge szellőtől himbálva figyel, vékony kis csápjait védőleg nyújtja maga elé. Az édes pásztoróra hevítő melege száll felé, halk suttogások, csókok cappannásá, ültik meg fület s csodálkozza látja, hogy az a lány ki estéknként jár titkon szép találkozóra, nem más, mint...

A leány kibontakozik az ölelő karok közül s boldogságtól kipirult arcra nyúl a kis gyöngyvirág felé s mosolyogva veszi le róla a megrémült pillét.

— Nézd Pista, milyen szép kis lepke. Azután mintha tudná, hogy az árulója, kegyetlenül fosztja meg himes szárnyaitól. Szegény kis pille, kár volt oda menned, kár volt kiszemned, hiszen még a nevé sem tudtad kimondani.

Nagyot fordult a világ sora! Mi lett belőled Bíró Boriska? Hová tűntek el orcidról azok a piros rózsák, hova veszett el szemed ragyogása, mi az oka

halaványságodnak, miért borul annyiszor könybe két szemed világa?...
Egy picinyke hullát találtak a perbenyiki határban.

Ott fektüd a fület a vasut mentén, lelketlen anya ölte meg, így akart megszabadulni az ártatlan teremtéstől, így akarta elpalástolni vétkeit, menekülni a szegénytől, a gyalázattól. Szegény picinyke fereg, meg sem pillanthatt még a fényes napot, már is örök sötétség borult le reád, vissza kellett menni oda, honnan jöttél: az angyalok közé...

És itt vége van a romantikának, ami ezután jön, az már száraz: a rideg valé.

A perbenyiki határban a vasut mentén egy 4—5 hónapos leány-gyermek hullát találtak. A nyomozás kiderítette, hogy a gyermek anyja Bíró Boribála ágensernyi illetőségű nő, ki gyermekétől szabadulni akarván, azt megölte és kitette.

A gyermekgyilkos anyát már elfogták és átadták az ügyészségnek.

Ez a Bíró Borcsa szomorú nőtája!

— **Személyi hir.** *Wollenhoffer* Emil honvédeztresdes hivatalos ügyben e hó 19-én városunkban időzött.

— **Lapunk új munkatársa.** Mai számunk közgazdasági rovatával kapcsolatosan olvasóközönségünket egy különösen értekes eseményről értesítjük. Dr. *Szremcsányi* Béla, aki nemrég vált meg a zemplénvármegyei közigazgatástól, leköszönvén szerencsés szolgábról állásáról, a mai számmal a *Felsőmagyarországi Hírlap* illusztris munkatársi gárdájába lépett. Beköszöntője egy valóban minden ízében értékes munka: egy szakismeretből, mint alapos tanulmányról és a dolgok helyes szakszerű elbírálásáról tesz tanúságot. A folytatásokban megjelenő mű fogja meggyőzni közönségünket arról, hogy dr. *Szremcsányi* Béla működése lapunkra határozott nagy nyereség.

— **Kun Bertalan jubileuma.** *Kun* Bertalan ev. ref. püspök miskolczi papságának ötvenedik évfordulóját vasárnap fogja megünnepelni az ev. ref. egyház és Miskolc város közösen. Reggeli 9 órakor a Kossuth-utcai ev. ref. templomban hálaadás lesz, melyet maga a jubílus vez. ez. Az isteni tisztelőtlen a polgári dalos egylet is közreműködik. A hálaadás végeztével az egyházak, vármegye, város, tisztikar, tantestületek s hatóságok küldöttségei fognak tisztelni az ünnepelet előtt. Este pedig a dalárgeylet szerenádod ad a jubílus főszórtor tisztelőre.

— **Esküvő.** *Brachfeld* Arthur bécsi nagykereskedő hazánkba tegnap esküdtött örökösüget Harsányi *Lujza* kisasszonnyal, öz. *Harsányiné* bodóköv-váraljai földbirtokos leányának, *Widder* Gyula sátoralja-ujhelyi gyógyszerész sógoránjének.

Radó Ödön a helybeli Korona Hiteltőlvétkezett könyvelője tegnap esküdtött örök hűséget *Friedrich* Vilmos kávéház tulajdonos leányának *Teréz*nek.

— **Kazinczy sirjához** zarándokolt az elmúlt szerdán a sárospataki tanítóképzede, ahol *Dezso* Lajos igazgató és *Palágyi* Lajos tanár vezetésével mellett — kik értékes és nagyhatalú beszéded tartottak — remek, lélekemelő ünnepeket rendeztek. Ugyanekkor az Akadémia 5 arany díjat osztottak ki, *Alacs* Dániel és *Kádár* Imre IV. éves növendékeknek, akik a magyar nyelv és irodalom tanulásában előmenetelükért érdemet szereztek. *Becske* Bálint az Akadémia nevében, mint Kazinczy-unka, szép beszédben megköszönte az ünnepeket rendezőnek a lelkes fíradózat.

— **Halálozások.** *Warga* János haláláról a következő gyászjelentést tettük: A sárospataki ev. ref. főiskola tanára kara mély fájdalommal jelenti *Warga* Lajos theol. akadémiai tanárnak és a magyar prot. tudományos irodalom kitűnő munkásának e hó 17-ikén délután fél 3 órakor, munkás életének 65-ik, tanári működésének 32-ik évében, hosszasan szenvedés után történt gyászos elhunytát. A boldogútnak földi maradványai május hó 19-ikén délelőtt 10

órákor fogtak a főiskola udvarán tartandó gyászszertartás után örök nyugalomra helyeztetni. Boldogok a halottak, kik az Urban halnak meg, mert megnyugsznak az ő fíradásuktól és az ő cselekedeteiknek jutalma követi őket. (Jel. XIV. 13.) — *Karla* Sándor radványi ev. ref. lelkész az elmúlt csütörtökön 75 éves korában meghalt.

— **Athelyezés.** Rákócy Ferenc mári gör. kath. lelkész, a munkács egyházmegyei kormány a palágyi gör. kath. parochiához helyezte át.

— **Lóverseny Perbenyikén.** A Bodrogközi Jótékony Nőegyletet ez a buzgó egyesület, a mely a jótékonyaság gyakorlásában oly eredménytől fíradozik — mint már említettük — öz. báró *Sennyey* Pálné és herceg *Windisch-Grätz* Lajosné védnöksége alatt a perbenyiki (Zemplénmegye) vasútállomás közvetlen közelében ez év június hó 17-én délután fél 4 órákor lóversenyt rendez. Verseny-gazgatóság: Gróf *Mallath* Józsefné gy. enok, gróf *Forghach* Lászlóné, báró *Sennyey* Mici. — Verseny-intézőség: *Kossuth* Lajosné, báró *Sennyey* Béláné, báró *Sennyey* Miklósné, *Szerdahelyi* Vincéné, *Szericzky* Ödönné, *Szremcsányi* Jánosné, báró *Vécsey* Béláné, mint a bodrogközi nőegylet kerületi elnökei. — Verseny-bírók: Gróf *Almásy* Huberta, gróf *Lónyay* Menyhértné, báró *Sennyey* Gézané. — Indítók: *Liptay* Elsa, gy. *Lónyay* Pálma, *Szremcsányi* Margit. Pénztárnok: *Szericzky* Margit. — Verseny-titkár: báró *Sennyey* Mici. — Pályavon: Dr. *Lengyel* Sándor. A lóversenyt feltételeit következők számban közöljük.

— **Az angol-bur háború sárosmegyei halottja.** A bur hadseregben küzdő magyar kőzt volt *Földváry* Ferenc is, egy raszlavici (Sárosmegye) illetőségű ur ember, akit tisztán a szabadságról való lelkesedés vitt a csatárré. A csatárról jött értesítés szerint *Földváry* több ütöközben vett részt és mindig hősiessé küzdött, míg egy legutóbb érkezett hír *Földváry* halálát jelenti. Egy angol golyó szívesen találta.

— **Pályázat.** A Tomkó György rendőrőrmester leköszönésével megüresedett rendőrőrmesteri állásra pályázat nyitottat meg.

— **Keresztjári napok.** A katolikus világ hétfőn, kedden és szerdán keresztjári napokat tart, a mikor is a hívők, valamint a helybeli katolikus tanítványok ifjúsága is egyházi zászlók alatt körmenetre vonulnak ki.

— **A községyi jegyzők minősítése.** A községyi és körfjegyzők minősítéséről szóló törvényjavaslat, a mely a közigazgatás államosításának bevezetése, több fontos elvi intézkedést tartalmaz. E javaslat szerint a belügyminiszterium az ország különböző vidékén egyelőre tíz közigazgatási kurzust állít föl, a melyeken a mostani jegyzők és körfjegyzők közül bárki is részt vehet. Azok a községyi és körfjegyzők, kik az ilyen tanfolyamon diplomát nyertek, előléptethetők a rendezendő állami közigazgatás bármely szolgálati fokára. E szerint a jegyzőből, ha tehetsége erre érdemestílik, lehet szolgabíró, főjegyző stb. A kik most még nincsenek a közigazgatás szolgálatában, csak érettségi bizonyítvány alapján vehetők föl a tanfolyamra.

— **A szerencsi óvoda megnyitása** imára a megnyitással stádiumába lépett. *Szilva* Katinkát a közoktatásügyi miniszter szerencsi óvónókné kinevezte, a ki az esküt e hó 15-én *Nemes* Lajos kir. tanfelügyelő kezébe le tette.

— **Tavaszi táncmultság.** A sátoralja-ujhelyi gyártelepi dal-, zene és önképző-kör holnap, vasárnap a *Weiss*-féle (rég) »Nyul« kerthelyiségben táncmultságot rendez, melyre belépő-díj 1 korona. Kezdeté d. u. 4 órakor.

— **Vonat kiállítás.** Könnyen végzetessé válható szerencsétlenség történt a sátoralja-ujhelyi vasuti állomáson szerdán délelben 1 óra 15 perckor az állami vasutak pályatészt. Nyugodtan szállottak fel az utasok az 1606. számú *Kassa* felé induló személyvonatra, mely elhagyva az állomást, prűszkölve igyekezett tova a váltó labirintusok között. De alig helyezkedtek el a kis fülkék

ben, midőn egyszerre hatalmas rázkódást éreztek, mintha megingott volna a talaj lábaik alatt, s ugyanabban a percben egy óriási lökessel megállott a vonat. Iszonyú pánik fogta el a rajta levőket, némelyek, különösen a kik a folyosókon állottak, odaverődtek a falakhoz, ablakokhoz s mindenki arcán a zavar és rémület tükröződött vissza. Sokan felkapkodták podgyaszaikat, mások csak életükért gondolva, tolongva menekültek a folyosókra, a legtöbben pedig elsápadva szólatlan néztek egymásra, mert sejtették, hogy szerencsétlenség történt. A személyzet is megijedve ugrott le a vonatról, megtudni a történetet. A személyvonat gőzmozdonyra siklott ki a kalauzkoosival egyetemben, nem messze a váltó-torony mellett. Igazán csak az isteni gondviselésnek tudható be, hogy nemcsak emberéletben nem esett kár, de kisebb-nagyobb utódések kivéve, még sérülés sem fordult elő. És hogy ez így történt az ugyszólva egyedül a vonatvezető higgadságának és okos eljárásának köszönhető. Ő ugyanis mindjárt, amint az első lökést megérezte, felismerte a veszélyes helyzetet és a vészfék segítségével azonnal megállította a még mozgásban levő vonatot s így elejét vette a netalan bekövetkező nagyobb szerencsétlenségnek. A gépész és a fűtő a veszély pillanatában leugrottak a vonatról és így nekik sem történt semmi bajuk. Az utasok látva, hogy nagyobb szerencsétlenség nem történt, lassanként magukhoz tértek ijedségükből s most már a vasuti alkalmazottakkal együtt azon tanakodtak, mint kellene a siklott mozdonyt és kalauzkoosít a sinckre visszaállítani a közel levő gyári munkások szintén segédkezett nyújtottak és így egyesült erővel nonsokára újból a sinckre állították a megromlott kocsi és lokomotívot. Ekkor már a veszély színhelyére érkezett *Röszner* Tivadar állomásfőnök *Pecz* osztályvezető főmérnökkel együtt s rövid helyszíni szemlét tartva, a személyvonat nonsokára folytathatta útját ismét Kassa felé. Hova 20 pernyi késéssel érkezett meg. A megromlott lokomotívot és kalauzkoosít természetesen még ott a helyszínen kicserélték. Most széleskörűen nyomozást és vizsgálatot indítottak az iránt, mi okozhatta a vonat kiskilását. A személyvonaton utazó alkalmazottakkal is kihallgatták, de azok nem is gyaníják, mi lehetett az ok. Valószínűek tartják, hogy hibás váltóállítás következtében történt az, annival is inkább mivel a váltótorony mellett siklottak ki a kocsi. A vizsgálat különben érelyesen folyik s nonsokára meg fogjuk tudni, hogy kit terhel a felelősség, kit nek a gondatlansága folytán történt meg a vonatkiskilás.

— **A Kassa városi hivatalnokok fizetése.** A szervező bizottság a városi tisztikar fizetésének a javítása tárgyában — mint értesülünk — a javaslattal teljesen elkészült; s az nyomatásban sőt fog osztatni a törvényhatósági bizottsági tagok között, a kik az ehő 23-án tartandó közgyűlésben végérvényesen fognak dönteni.

— **A helybéli máv. altisztek** ez év június hó 3-ik napján a „Nyul” kert-helyiségben, tüzijáték, tombola, világpóstával egybekötve, tavaszi táncmulatságot rendeznek.

— **A névmagyarosítás megkönnyítése.** Évek óta hangzik a panasz, hogy a névmagyarosítást sokáig intézik el a belügyminisztériumban. G. ulner Gyula az új államtitkár intézkedésére a belügyminisztériumban ezúttal egy külön hivatali fogva átvizsgálja a névmagyarosítási kérvényeket, azokat a miniszterhez terjesztik föl, úgy hogy a kérvények elintézésében késedelem nem fog beállani. A névmagyarosítási kérvények birtokjára rá kell írni: „Névmagyarosítás”, úgy, hogy a kérvény egyenesen az illető osztály kezéhez jut. Az új rend június 1-én lép életbe.

— **Hamis pénzben utazó rablójelkiosok.** Hídvégén vakmerő rablójelkiosság történt. Odor József marhakereskedő azelőtt pár héttel egyik országos vásáron megismerkedett két idegen emberrel. Beszélgetés közben szóba került a tordai pénzhamisítók dolga is, mire Odor tréfásan megjegyezte,

hogy ő el tudta volna használni azokat a hamis tiszecskéket. A mult héten az egyik idegen megjelent Hídvégén s Odornak bizalmasan elmondta, hogy ő tudna szerezni azokból a tordai tiszecskékből s valódi pénzért háromszoros értékű hamis pénzt ad. Ugyanakkor fel is mutatott az idegen néhány új tiszecskét, melyek állítólag hamisak voltak. Odor és a felesége jól megnézték a felmutató tiszecskéket s miután azokat tökéleteseknek találták, megégyeztek. 800 forint jó pénzért átvesznek a hamis tiszecskékből. Az idegen szombaton délután ismét megérkezett s elmondta, hogy a hamis pénz egyik társával elhozták, de az kint várakozik az erdőszélében a pénzzel ha besötétedik, majd mennok érte. Este 9 óra tájban Odor magához vette e 800 forintot és elindult az idegennel az erdőbe, hogy ott át vegye a hamis pénzt. Éjfél felé Odorné nyugtalan-kodni kezdett férje távolmaradásán s a kocsiással elindult arra a helyre, hol férjének a pénz át kellett volna vennie. Odort az erdőszélén nagy vértócsában halva találták. Zsebei teljesen ki voltak fosztva. hiányzott a 800 forint és az ezüst órája. Az esetről nyomban értesítették az előjáróságot és a csendőrséget, mely nyomozza a tetteseket.

— **A „mérnök ur” a dutyiban.** Az utóbbi időkben egy elegánsan öltözött férfi, a kinek német kiejtése aláírta a poroszt, járta be Kassa gyárait és magát gépészmérnöknek kiadva, állásért folyamodott. Felhasználta minden alkalommal ajánlkozását végezettül arra, hogy kisebb nagyobb összegeket kicsaljjon. Hasonló módon járt el több építésznel és mérnöknel, a kik mindnyájan megfizették néhány forinttal a „poroszt mérnök” rövid ismeretségét. A derék német, mikor Kassát végigpumpolta, hosszú utazás után, működése színhelyét Temesvárra tette át. Ott azonban pörül járt. Az áldozatok egyike előtt a mérnök manipulációja gyanút keltett, amelynek alaposága be is bizonyult, a mikor gyanuját a rendőrséggel közölte. E napokban a rendőrség közegyei megjelentek a külföldi ur szállításán és ott beigazlódott az, hogy a poroszt mérnök voltaképen molnárlégeny Altenhausenből és a neve Günsch Henrik Albert. A rendőrség letartóztatta a széllhamis s felvilágosítást kért felőle a poroszt rendőrségtől.

— **Gyermekrabló cigányok.** Sikertült fogást csinált e napokban a csendőrség a kápolnai vásáron. Elfogtak egy cigánybandát gyerekrablásért. Az eset, mint levelezőnk írja, véletlenül jutott a csendőrség tudomására, még pedig a következő módon: A kápolnai vásárra több sátoros cigányesalád érkezett kocsin, ezek sátraikat a vasárter közelében állították fel. A vásár napján szétment az egész cigányesereg szerencsét próbálni a vásáron. Ez alkalommal az egyik cigányfiu lopott valamit, de mivel a lopásra rájertek üldözőbe vették a gyereket, a kinek azonban sikerült elmenekülni a nagy tolongásban. A csendőrség a cigányfiu előkerítése végett a cigányesalátra keltekutatta, ott azonban nem találtak senkit. Az egyik sátorban nyüzsgő hang ütötte meg füleiket, kuttattak a hang után s a kocsi fenekén egy 5-6 éves gyermeket találtak leköttve. A csendőrség feloldták a fiut, a ki elmondta, hogy őt Tari Pálnak hívták és Imreghról való, még akkor vitték el őt a cigányok, a mikor hideg volt. Ez a fiu elbeszélte még azt is, hogy egy másik gyerek is volt ott vele a cigányoknál, de azt nemrégiben eladák egy öreg embernek. A csendőrség a felszabadított gyermeket magukhoz véve a cigányok keresésére indultak, kik azonban neszét vették a dolgoknak és elmenekültek. A csendőrség üldözőbe vették őket s legnagyobb részét — köztük a kis gyermek elrablóját is — sikerült elfogni. A megkínzott gyermeket egyelőre az előjáróság vette gondjába.

— **Ügylkos csendőr.** Szuhárd Imre csendőr Geszthelyen ma főbe lötte magát, úgy hogy szörnyen halt. A vizsgálat azonnal megindították, tettenek oka eddig ismeretlen.

SZÍNHÁZ.

Színházi műsor.

Vasárnap: este Aranylakadalom délután Aranykákas Szikra. Cox és Box táncbetéttel (Buttkay Katinka vendég.)
 Hétfő: Diplomás kisasszonyok Szulamith (félfelnyárak)
 Kedd: Orpheus a pokolban
 Szerda: Folt amely tiszítit (félfelnyár.)
 Csütörtök: Ezer év.
 Péntek:
 Szombat:

Pilisyné Buttkay Katinka vendégjátéka.

— Vájlunk el. —

Sátorajza-Ujhely, május 18.

A városi színház régi rozoga falait maholnap csakánnyas fogja bontogatni, hogy helyére egy új és szép kulturpalota emeljenek. Nagy idő multán és hosszú küzdelem után értünk el idáig. Sok szép és emlékezetes est zajlott le ebben a haldokló rozogant tálakmányban, országos és világhírű művésznők és művészek ragyogó fényes esteket varázsoltak elő e négy fal közt. Művészi értékben lehetnek ezek az estek nevezetesebbek és becsesebbek is, de az elmult csütörtöki estnél érdekesebb est talán alig zajlott le ebben a színházban.

Egy szép és bájos fiatal asszonyka itt kezdte el az estén a második pályafutását. Az első telve volt leányos, boldogan nyugodt ábrándokkal: a mindennapos élet salhonos mesgyéjére tért, férjhez ment, szinte mesésen fiatalon. Ez volt az első kezdet. Ez után következett a második kezdet: a világot jelentő deszkák izgalmas, szédítően kába levegőjében. A mai est Buttkay Katinkáját, a még alig néhány esztendővel az elite társaság ünnepeit hajadonát, a későbbi szép Pilisyné Gézánt egy abszolút fényes közönség zajos tapsokkal, óriási ovációval fogadta ez estén színpadon.

Sardou Viktor végtelenül szellemes és tartalmas vígjátékában, *Vájlunk el*-ben, a *Cyprienne* nehéz szerepével kezdte meg a második pályáját. Ha Buttkay Katinkának a Rákosi-skolába való vétellel megadták az első buzdítást erre a pályára, most az iskola befejezése után, az első nyilvános szereplésével a szülővárosa hatványozott mértékben honorálta az ő elhatározását. Az a fényes közönség, amely nemcsak a városiakból, hanem a vidéki intelligenciából állott és az oldalterben és orchesterumban is szufoltság megtöltötte a pályákat, lázas izgalommal várta a pillanatot, amikor az ösmerős vendég a színpadra lép. Mikor kilépett a tapsorkánélt zugott fel a nézőtérben, a virágok égés áradatával, nyolc gyönyörű virágcsokorral üdvözölték. Közülük egy marechale csokorban a Pilisyné kis *Laci* fiának apró névjegye díszlett.

Megkezdődött a játék. Minden guker egyszerre a színpadra szegződött, feszült figyelemmel lesték a mozdulatait, bizonyos lázas izgalommal hallgatták minden szavát... milyen lesz vajjon a siker? És mintha ez az izgalom egyelőre olvadt volna a Buttkay Katinka lelkivívódásával, érezhető volt első szavaiban az a lázas timbre, amely ilyenkor fogva tartja a színesznő egész lényét, lelkét és szívét... Pár perccel mielőtt a színpadra lépett valamiféle gyenge fázkonyaság vett rajta erőt, mint a minő a nagy boldogságok érzete előtt szokta elernyeszteni az idegeket... És ez a láz lassan-lassan oszlott, felolvadt, szépen elsimult, azután semmivé lett mikor Cyprienne belemelepszik a szerepébe... Milyen boldogan, milyen mérhettelenül szépen érezte ő ezt az estét, itt a szülővárosában! A második felvonás már azaz a nyugalommal játszta, amely a színpadi rutin biztonságát árulja el. Az első felvonás talán még csak buzdítás volt, a második felvonás tpsái — amelyeket oly jöndulatu bőkezűséggel nyújtott a közönség minden nyílt jelenet után — már annak a színesznőnek szóltak, aki rövid néhány hónapos iskolai nevelés után indult a művészi élet tövises útjára...

Am az est után határozott ítéletet nem szabad mondani Buttkay Katinka

játékáról. A szalon szubrett szerepkör legnagyobb, legnehezebb szerepében „Vájlunk el” *Cypriennejében* — amely szerep egy nagy művészi mult mellett is erős próbára teszi a színesznőt — mint kezdő mutatkozott be. Már a vállalkozás is határozottan az önbizalom nagy fokát árulja el. És az a nagy és lelkes ováció, amelylyel Pilisynét elhalmzták, a zajos tetszésnyilvánítás az igazi nagy sikerek pcedesztáljára emelte az estét. Tudjuk, és abból a nagy ambícióból, amely a vendég egész lényén elomlik, minden szavából kiérzik, ellessük azt a hitet, hogy Buttkay Katinka még többet is akar csinálni ebből a szerepből. Mindazt, amit egy ambíciózus színesznő ily rövid mult után nyújthat, mindazt nyújtotta a vendég játéka is. A fiatal asszonyiasság kedves várászával ruházta fel Cyprienjét. A részletek gondos kidolgozása, az apró nüanszok kiaknázhatatlan művészi vonásai még nem látszottak meg az alakításban, de hisz mind az ily horribilisban tartalmas szerepbe csak hosszú színpadi élet után oltathó be tökéletesen. — De egyes részletekben most is igen szép vonásokkal változa az alakítást: például a III. felvonásban, amikor Des Prunelles-el enyeleg, valóban elragadóan bájos volt és az edes asszonyi pajzanságot kaméleonszerű változatossággal: sok, vonzó és érdekes színnel festette.

Egészben véve boldog esteje volt a vendégnek. Sok jóindulattal, az érdemeinek bőkezű megjutalmazásával találkozott. Az előadás után is négyezer, ötször hívták a lámpák elé. A szombati estéjéhez még több várakozással nézünk, mert a „Csók” *Maritá*-ját mi sokkalta alkalmasabbnak tartjuk a kezdő tehetségek bemutatkozására.

Egyébként az előadás elég jól ment. *Halmay* Des Prunellel helyesen játszotta, már csak azért is, mert tudta a szerepét, ami ennél a társulatnál érdemszamba vehető. Mert bizony *Fürdő* egy pár szavas szerepében is alig tudott ennek az elemi követelménynek megfelelni. *Gabányi* László nagy tetszés mellett játszotta *Adhemárt*.

— **Színeszt Ungváron.** Az előző évekbeli előnyösen ismert *Csóka* Sándor, a miskolci színház igazgatója ma kezdte meg Ujházott a nyári szímidényt jól szervezett dráma, vígjáték-, népszimű-, opera- és operette színtársulatával. — Első bemutatott előadásul bérletfolyamban Guthy Soma és Rákosi Viktor „Napoleon öcsém” című hőbözata kerül színpadra.

KÖZGAZDASÁG.

A kivándorlás.

Irta: Dr. Szremcsányi Béla.

I.

Véke, május 15.

A társadalom, de különösen ennek egyik szűkebb köre: a gazdálkodónség érvé leginkább káros visszahatásait a kivándorlásnak, mely évről-évre tömegesebb Amerika felé. Éppen ezen okból nem tartom feleslegesnek, hogy mindazok, kik e veszélyes jellegű áramlat egyes nyilvánulásait, mint közvetlen, vagy közvetett szemlélek és érdekeltek megfigyélés tárgyává teshetik eszméiket, gondolataikat, — a nyilvánosság elé bocsássák; ekképen legalább egy perszemmel járulva hozzá az azon fontos erdek érvényre juttatásához: miszerint a kivándorlás kérdése, mint országos kérdés, az intéző körök, különösen a törvényhozás programjába felvételkés és szabályoztassék.

Mindazok, kik ez ideig internacionális elvi szempontból, vagy tisztán statisztikai adatokra támaszkodva, vagy végre Magyarország egész területére vonatkozólag tárgyalták a kivándorlás kérdését (Thiiring, Körsöy, Milhofer, Hegedüs Loránt) nagyszabású tanulmányaikkal bő anyagot nyújtottak a gondolkodásra, Zemplén-vármé, e tavaszi közgyűlésén is, a kivándorlás kérdés megbeszélés tárgyát képezte, bár hivatalos részről oly könnyedséggel, mely boncolás nélkül siklott tova a jelenségeken s a sanálás egyes módoza-

tain. Legtöbb egyike Bodrogköz nagybirtokosainak: *Maulth Jozsef* gróf nyilatkozott a főrendiházban, Hegedüs Loránt tanulmányára támaszkodva, a kivándorlás kérdéséről.

Közvetlen megfigyeléseim tárgya a *Bodrogköz*, melyből a statisztikai adatok szerint január elsejétől, február hó 21-éig 185 férfi s 81 nő folyamodott utlevélért s tetemes azoknak a száma, kik utlevél nélkül hagyták el a falujokat

Tény az miszerint már a Bodrogközön is vannak községek, (s nem csak felső Zemplében) melyek csaknem teljesen elnéptelenednek, melyekből különösen a férfiak nagy része elköltözik szerencsét próbálni. Hogy e körülmény, azonban, mely közigazgatási jelentékenny hátrányokkal jár, a népesedési szám arányt mily mértékben csökkenti, a törvénytelen születések számát viszont mily mértékben szaporítja, a statisztikusok adatai eléggé világosan bizonyítják. — A községi lakosoknak éppen azon része költözik ki, mely munkáereje teljében van s különösen az úgynevezett mezőgazdasági munkásosztály melynek a munkájában rejlik a tökéletes erete a legnagyobb.

Körülbelül fél esztendeje azonban egy újabb irány kezd tét hódítani, melynek én kiváló fontosságát tulajdonítok. Az Amerikában levő magyar férfiak és családjaik nagy része hazát, ingatlant it eladja és családját kiszállítja, — ezzel megszoktatta az utolsó költözködéseket, melyek eddig öt szülőházaikhoz fűződtek; mert vallás, család s ingatlan tartja fenn az összeköttetést, s kecsesgetta a visszatérés halvány reményével. — Ilyen esetben irya alá a kivándorlót az amerikai hatóságok által készítesen eljé tartott "second paper-t", mi által, mint új amerikai honpolgár névleg is megszűnt magyar lenni. A házasulandó férfiak java része Amerikában lévén, még egy, az előbbinél talán fontosabb jelenség, hogy a leányok java része Amerikába megy hogy férjhez kapjon, mi által az illető, férjéről, sőt a születendő gyermekek is örökre elvesztek az anyaországra nézve. E két utóbbi eseménél még azon nagyon silány ellenszolgáltatás sem lesz osztályrészünk az elvesztett munka-tőke fejében, hogy az ily módon kivándorolt családok, itthon maradt családtagjainak számára, avagy birtokaik tehermentesítésére pénz küldenek, ekképen gyarapíva legalább a nemzeti tőkét.

E kérdést nagy alapossággal tárgyalja Hegedüs Loránt a Budapesti Szemleiben megjelent értekezésében, 350 forintra téve egy-egy kivándorlónál munkáerejében rejlo tökéletes erőben szenvedett veszteségünket, bebizonyítja miszerint az Amerikából befolyó számos millió dicára, — határozottan veszteségünk van. Ezen avatott szakvéleményvel kifejezett tárgynál nem is óhajtok ezért tovább időzni.

Még a visszatérő munkás kezeknek sem igen lehet hasznát venni, ha már Amerikát megjárták. Két eset követ-

kezhetik ugyanis be: vagy hoz magával pénzt, vagy nem? — Ha tökére tett szert, — hazatérve saját gazdálkodásába kezd, — miáltal megszűnt mezőgazdasági bér munkás lenni, ha nem hozott pénzt, (ezek száma csekély) zökön rendszeren telve van erre fogékony agya az új világ vést hoz tanainak egész tömegével, s szülőfalujában lesz belőle: egy veszedelmes proletár!

Közgazdaságra hasznunkra lehetne fordítani visszatérő hazánkfaiainak az amerikai világlátottságot, ha az egyesült államokban epidemikus, nálunk pedig nélkülözött vállalkozási hajlam bacilusa it hozná magokkal, — ezzel a vidéki ipar különböző ágait s hazánk elhanyagolt kis gazdaságait fellendítené bírva. — A visszatérők azonban Amerikában semminemű előképzettséget igénylő, vagy szellemi s testi ügyességet követelő iparokban vagy termelési szakban sem alkalmazottak, csupán nyert erűket adnak bérbe a praktikus Amerikának, ugyanakkor midőn az anyaország e hiányzó munkaerőt keservesen nélkülözi.

A nemzeti termelés természetesen a kivándorlás folytán nem szűnhetel, pótolja tehát a hiányzó munkaerőt más országból. A Hegyalja vidékén például, de egyáltalán több vidéken, — különösen nagyobb uradalmaiban, ezreke meg az alkalmazott lengyel munkások száma. Ezek a munka éval elteltevel munkadíj fejében a nemzeti töké sok száz ezer forintját s még a termés hányadját is kiviszik Galiciába. Veszteségünk tehát kétszeres. Munkaerőnk java, idegen földön, hova a nemzeti vagyon jelentékenny hányadjával távozott, — a bér munkák javadalmazására számt nagy tökéket tetemes része pedig nem a nemzeti munkásoknak fáradságának jutalmazására szolgál.

Tapasztalatom szerint meglehetősen nagy az amlat száma, kik Amerikába költöznek, az uti költség fedezetére családjaik minden vagyonát pénzé téve, sőt a szükséges pénzüösség egy részét kölcsön útján fedezve. Pénzt Amerikából nem küldenek, miért is az itthon hagyott család, mely eddig a létminimum birtokában volt s a nyomort nem ismerte, — inséget szenved, kénytelen lévén még a felvett kölcsön kamatait is mindennapi keresményéből felélni. Ez azon eset, midőn a kivándorlás effectív kárt okoz, — a relatív haszon halvány fogalma nélkül.

Ipar és kereskedelem.

x **Ipariállítás Kassán.** A kassai sajtó nagy akcióval pendítote meg egy ipariállítási eszméjét. Ez az akció most erős visszhangra talált a kassai iparosok körében és az üdvös eszme megvalósításáért élénk mozgalom indult meg. A tekintélyesebb iparosok tegnap szép számmal gyűltek össze az Európa-szálloda egyik helyiségében, hol a rendezendő ipariállítási

közepte a megbeszélés tárgyát. Mint értesülünk, az egész félvidéken nagy az érdeklődés, több gyáros és iparos melegen érdeklődik az ügy iránt.

— **Vásár.** A Gálszeesen tegnapoltó megtartott vásár igen látogatott volt, szarvasmarhákban oly nagy volt a felhajtás, mint már régen nem. Ezuttal megemlítjük, miszerint, a kereskedelemügyi m. kir. miniszter megengedte, hogy Gálszeés községben a folyó évi szeptember hó 28—27-ére csak országos vásár é ében kivételesen szeptember hó 19—20-an fog megtartatni.

TÖRVÉNYSEK.

§ **Az esküdtzéki tárgyalások** újból megkezdődnek Sátoralja-Ujhelyben a megyehaza e célra imponzánsan átalakított nagytermében. E hó 21-én hétfőn gyermekgyilkossággal vádolt Kondas Julia ügyét tárgyalják. Vadlottat dr. Fried Lajos fogja védeni. Tárgyalás alá kerül még e hó 22-én kedden emberöléssel vádolt Venczel Andras ügye (védő: dr. Reichardt Salamon) 25-én Pénteken emberöléssel vádolt Beteg Demeter ügye (védő: dr. Fried Lajos) 26 án szombaton szándékos emberöléssel vádolt Kuncsi Sándor ügye. (védő: Dr. Szirmai István.)

A szerkesztőség üzenete:

Sárospataki. Majd sorra kerül. közölni fogjuk. Iris. Van hozzá való lelke, írjon többet, küldjön meg e hó gyehányát, azokból egy hiszikk közölhetünk. Ez átdolgozást igényel, így közölhetetel.

K. B. Spatak. A szerkesztő holnap reggel Budapestre utazik, tessék inkább kedden bejönni.

Nem közölhető. Kinos napok. — Végre.

Kiadótulajdonos:

LANDESMANN MIKSA.

NYILT-TÉR.)*

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik aranylakodalmunk alkalmából kegyesek voltak üdvözléteik megfizetésnél, fogadják ez uton hálas köszönetünk.

Sátoralja-Ujhely, 1900. május hó.

Teich Zsigmond és néje Thomán Antonia.

717. V. 1900. végr. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennek közlirre teszi, hogy a s. a. -ujhelyi kir. járás-bíróság 1900. évi S. p. l. 243 számú végzése következtében Dr. Roth Jozsef ügyvéd által képviselt Pollák A. helybeli lakos javára Gró Hardenberg Aladár kis-toronyalakos ellen 470 kor. s jár. erűjő 1900. évi április hó 5-én fogantatott kielégítési végrehajtás útján lefogalt és 3000 koronára becsült következő ingóságok u. m. a. örök nyilvános árverésen eladotnak.

*) E rovat alatt közöltekért a szerkesztő nem felelős.

Mely árverésnek a s. a. -ujhelyi kir. járás-bíróság 1900. évi V. l. 2642. számú végzése folytán 470 korona tökékevetelés, ennek 1900. évi január hó 1. napjától járó 5 százaléka kamatal, egy nyolezad százzal védő díj és eddig összesen 70 kor. 96 fill. -ben bírólag már megállapított költségek erűjő Kis-toronyal alperes lakásán leendő eszközöké 1900. évi május hó 31-ik napjának délelőtti 10 óraja határidővel kitéztek és ahhoz a venni szándóközök oly megjelöléssel hivatnak meg, hogy az értett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzítés mellett, a legtöbbet ígérőknek szükség esetén becsárán alul is el fognak adatni.

Amennyiben az előírozandó ingóságokat mások is le és fell foglalatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt S. A. -Ujhely, 1900. évi május hó 6.

Tomasovszky,
kir. bírósági végrehajtó.

Puha padlóknak
legkifünőbb és elismert legjobb fenyémaz a valódi

Linoleum padló zománc
Bejegyzott **A Linoleum paló zománc**
egy óra alatti keményre szárad, hámulatlanon szép fényes és tartósság tekintetében eddig felülmulhatatlan. A következő változatokban kapkthó: 1. sz. sárgásbarna. 2. sz. sötétbarna 3. sz. mahagonibarna. Nagy elterjedtségénél fogva **Linoleum padló zománc** -unkat különböző hasonhangzású nevek alatt érteketlen utánzatokkal hamisítják, mért is kérjen minisztériki kizárólag csak Eisen-táster-féle Linoleum padló zománcot, a tőrv. bejegyzelt „vas lovag” védjegygyel.

Eisenstäöter Testvérek
lakk és festékgyára, Bécs.
Kapható S. A. -Ujhelyben: Belyna Testvérek Nagy Ferenc és Bilanovits István cézégknél.

Hirdetések
közzétételére legalkalmasabb Zemplénvármegyének legelterjedtebb lapja a „Felsőmagyarországi-Hirlap.”

BENZINMOTOROK és BENZINLOKOMOBILOK
villamos gyújtással és ventil kormányzattal ipari és gazdasági célokra, valamint villamos világításra

Legbiztosabb és kifünfűltés. Számtalan elismerés és kifünfűltés. Számtalan elismerés és kifünfűltés.

Gázmotorok legújabb és legbiztosabb szerkezetűvel

Legmesszebb menő jótállások. Előnyös feltételek.

Képes árjegyzékek, valamint részletes költségvetések kívánatra ingyen.

OSERS és BAUER
gáz- és benzinnagygyár és vasöntőde Vezérképviselet és raktár:

DENES B., Budapest, VI., Podnaglozky-u. 59.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.
Ezen híres hásziszor ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító be-dörzsölésként alkalmazták kövénnyel, csúszással, tagzsugattással és meghűlésekkel és az orvosok által bebizonyosolták is mindig gyakraiban rendelottek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment olvezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű hásziszor, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegekben árban majdnem minden gyógyszerüzemben készletben van; fő raktár: Török Jozsef gyógyszerésznél Budapestben. Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebb-bérréki utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjelzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza. **RICHTER F. AD. és társa, RUDOLSTADT** ca. és kir. udvari szállító.

Iglófüred.
Klimatikus gyógyhely. Vizgyógyintézet. Nyaralótelep.

Vasuti állomás Igló (Kassa-oderbergi vasuti) Szepesgyében 380 méter magasságban a tenger színe felett nagy kiterjedésű fenyvesek közepette, pompás sétányokkal, Tükürkád, és fenyőfürdők, villanyozás, massage, kiválóan alkalmas gyógyhely idogényeségek, légzőszervek bántalmában szenvedőkben, tüdő-lők részére.

Jó konyha, mérsékelt árak, zongora, olvasóterem, Lawn-Tennis.

Fürdőház május 15-től szeptember végéig. Elő- és utóvadban tetemes árcsökkentés. Fürdőorvos Dr. Neubeuer Lajos. Posta és távirat állomás helyben. Utazás: Budapest-Kassa-Igló vagy Budapest-Ruttká-Igló. Prospektusokkal szolgál.

a fürdőigazgatóság Iglófüredén.

Zemplénavármegye egyetlen politikai lapja a

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

a vidéki hirlapirodalom egyik kiváló terméke, a függetlenségi eszméknek törhetetlen hirdetője, őszinte szókimondó, minden párttól független ujság.

Megjelen hetenkint kétszer
szerdán és szombaton este.

S.-a.-Ujhelyben, Zemplénavármegye székvárosában.

A »Felsőmagyarországi Hirlap« szerkesztőségének munkatársai, a főváros és a vármegye kiváló publicistái, kipróbált hirlapírók ügyes gárdája úgy a politikai, mint közgazdasági és társadalmi kérdéseket és eseményeket hűen, pontosan, kimerítően és érdekesen ösmerteti a lap közönségével.

A »Felsőmagyarországi Hirlap« hetenként kétszer, megelőzve minden más helyi lapot nagyszámú tudósításai révén gyorsan és sűrűn ad hírt úgy a vármegyében, mint a felvidéken és az országban előforduló eseményekről. A szerdai és szombati nagyobb jelentőségű országos politikai eseményekről eredeti távirataink útján megelőzzük a fővárosi lapok híreit. Tárczáinkban időnként kiváló szépirodalmi termékeket adunk.

Mindenben, mindenkor a nagy közönség érdekeit szolgálja a

„FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP“

Előfizetési ára:

egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 kor. 50 fil., egy óra 1 korona. Egyes szám ára 10 fil.

Hirdetéseket

legjutányosabb áron közöli a

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

Zemplénavármegye legolvasottabb lapja.

Eriss csapolás esténkint.

Bock kerthelyiségében

van a legkellemesebb nyári szórakoztató

és mulatóhely: egyenes kilátással a közeli

hegységekre, friss üde levegő, árnyékos fák

alatt. Estenként színház után friss csapo-

lású kőbányai Király sör. A legpompásabb

borok és meleg konyha öjjelig.

Lukács Károly kitűnő zenekara minden
este itt játszik.

Villamos világítás, táncsterem.

Nagy Képes Világtörténet

Képes díszmű a művelt közönség számára.

ÁLDÁSSY ANTAL, DOROVSKY SAMU, FOGARASSY ALBERT, GERÉB JÓZSEF,
GOLDZSIHER IGNÁCZ, GYOMLAY GYULA, MIKA SÁNDOR

Közreműködésével szerkeszti

MAR CZALI HENRIK

Mintegy 2500 szöveggéppel, 500 műmelléklettel, 60 színes műlappal
50 történelmi térképpel, 8500 szövegoldallal.

A Nagy Képes Világtörténet célja.

Jelen munkával az első nagy világtörténelmi mű jelenik meg magyar nyelven. Terveiben, céljában, eszközeiben, alakjában és terjedelmében egyaránt nagy és jelentős ez a vállalkozás.

A magyar tudomány nyújtja a magyar közönségnek az életkönyvét, a világtörténetet. Nemzeti művelődésünkre nézve fontos mozzanat ez.

Egy régi hiány pótlása, egy régi szükség kielégítése, egy régi kötelesség teljesítése.

A Nagy Képes Világtörténet illusztrációi.

A Nagy Képes Világtörténet összes illusztrációi kizárólag egykoru vagy korhű ábrázolások lesznek. Képes mellékletei, történelmi térképei, a szöveg közé nyomott rajzokkal és írásmásolatokkal a Világtörténet egy olyan kicsinyített történelmi múzeumot nyújtanak az előfizetőnek, a minőt a maga világában lehetetlen beszerezni. Ezek a nagy európai múzeumokból, családi és nyilvános könyvtárakból és levéltárakból, építészeti műemlékekről egybegyűjtött s a legnagyobb műszaki tökéletességgel reprodukált illusztrációk rendkívül emelik a mű becsét, az egész mű művészi értékét adnak.

Ez a tizenkét kötet a legfontosabb magyar könyvek közé tartozik.

Ez a tizenkét hatalmas könyv arra való, hogy neveljünk minden műveljének tanítóját barátját, tanácsadóját, mind-n az háznak ékossága legyen.

A mű kiadására egyesült két könyvkiadó intézet bizalommal ajánlja, tehát nagy magyar vállalatát a nagy magyar közönségnek.

Franklin Társulat

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda

Révai Testvérek

irodalmi intézet részvénytársaság

Megjelenik tizenkét
kötetben

famentes, tehát soha meg
nem sárguló papíron.

Egy-egy kötet ára

rendkívül díszes fémhő-
kötésben, bőrháttal és
vászontáblával

8 frt.

Minden négy kötetben egy-egy
kötet jelenik meg.

A Nagy Képes Világtörténet megszerezhető:

a) Füzetes kiadásban hetenkénti 30 kros füzetekben
minden rendes hazai könyvtárban.

b) Kötetes kiadásban 12 kötetben, 8 frtjával

a) kötetenkénti utánvétellel bérmentve,

b) havi 1 frt 50 kros részletfizetésre.

*

A rendelések a helyi könyvkereskedéshez vagy állított kiadóhoz intézendők.

*

Tájékoztató képes prospektust

vagy
mutatványfüzetet

ingyen és bérmentve

küld a mű kiadóhivatala

Budapest, VIII., Üllői-ut 18. szám.

Megjelenik füzetes
kiadásban is

240 füzetben.

Több füzet semmikép sem lesz.

Hetenként egy füzet fog
közrebocsáttatni.

Egy-egy füzet ára

30 fr.

A füzetes kiadásban díszes
kötési táblák szállítanak.

Előfizető gyűjtők sziveskedjenek a kiadóhivatalhoz fordulni.

Back-sör!

Back-sör!

Van szerencsém a naggyérdemű közönség szíves tudomására hozni hogy hetenként egyszer (pénteken) Dréher-féle BACK-SÖRT fogok kivenni.

Tisztelettel
FRISS H.

Back-sör!

Back-sör!

Órajavitások 2 évi jótállással.

Órajavító műhely.

Hivatkozva az e téren több mint 14 évi szakképzettségemre, mely idő alatt több elismerő okiratot kaptam, bátran ajánlhatom magam a legkomplicáltabb chronometer zsebóráitól a legegyszerűbb faló óra, ép úgy mindenféle ókszer megjavítására, már amúgy inkább is, mivel kezdő létemre, nagyon kevés haszon mellett is oda igyekszem hatni, hogy a t. közönség megelégedését kivívjam számomra. Tört aranyat vagy ezüstöt a legmagasabb árban veszek, vagy becserelek új ókszerekre, melyek a m. kir. fémjelző hivatal bélyegzőjével vannak ellátva.

Vidéki megrendelések a legpontosabban eszközöltetnek.

ZINNER VILMOS

óranüvész és ókszerész

S.-A.-Ujhely, Fő u. aza Központi kávéház mellett.

Órajavitások 2 évi jótállással.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. hölgyközönség tudomására hozni, hogy

güvrirozó gépem

megérkezett, ezen körülményt különös figyelmébe ajánlom a t. urnók és varrónőknek.

Güvrirozni elvállalok selyem, krepp, batist, karton, szerbvaszon s egyéb mindenféle női ruhaszövetet még pedig 110 centim hosszúságig, a legutányosabb árak mellett.

Továbbá ajánlom a már évek óta fennálló férfi- és női ruha tisztító és festő üzletemet. — Magamat a t. közönség pártfogásába ajánlva mély tisztelettel vagyok

Rakovszky Sándor
vegytisztító és kelmefestő.

S. A. Ujhely, Beresényi-utca 45. sz. a fogház átellenében.

Szivattyuk Mérelegek

minden nemz. házi, mezőgazdasági, építkezési, ipari és egyéb célokra. Legjobb gummi és kender-tümlők.

Legújabb javított rendszerű tizedes és futó súlymérlegek fából és vasból, kerekedelmi gyári mezőgazdasági, ipari és házi célokra.

26-2

Mindenféle csövek.

Szivattyu- és gépgyártási betéti társaság

W. GARVENS, Bécs

I. Wallfischgasse Nr. 14.

Kaphatók gép-, vas- és egyéb hasonló kereskedésekben, technikai és vízvezeteki üzletekben, kútvállalatoknál — Kerjének határozottan Garvens-szivattyukat, illetve Garvens-mérelegeket.

Árjegyzéket ingyen és bérmentve.

[FOR DIEN]

csak ezzel a törvényes, bej. védőjeggyel valódi.

LONDON, Chief Office S. W. 48 Brixton Road.

Főraktárak:

Barmen, Angol India, Agen, Zágráb, Algier, Amsterdám, H. Sanders, Rokin S. Basel, Szt. János gyógytár, W. Kratz, Brüssel, Nikola A. Dolni, gyógytár Mihály, Jedlebohuz, Központi raktár Szerbia vészere

Berlin, C. Bologna, Braxelles, Pharmacie Co. Delaure & Co. Budapest, Torok J., Dr. Egger L. és J. Cairo, Cöln a. Rh., Noris, Hebrone, Eich, Leimbürg, Schmidt P., gyógyssz.

THIERRY A.

mell- és gyomor-balzsamát

(a melyet az egészségügyi hatóság megvizsgált)

az egész világ kedveli és mindenütt keresik. Csak akkor valódi, ha az oldalt látható **zöld**, a törvényesen bejegyzett „apica”-védőjeggyel van ellátva. Főállomhatatlan szer minden **mell-, tüdő-, máj-, gyomorbetegség ellen stb. külsőleg is kitűnően hat és sebet gyógyít.**

Egy próbátétel bérmentes 1 korona 40 fillér. Szájjelküldés **csak** előzetes fizetés esetén.

Thierry A. centifoliakenőcse

(szodakenőcseknek nevezik)

utólérhetetlen szívó erejű és gyógyítóhatású. Operációkat a legtöbb esetben fölöslegessé teszi. E kenőcsrel egy 14 éves, gyógyíthatatlannak tartott csontszűz, utabban pedig egy 22 éves rákszerű bajt gyógyítottak meg. Antiszeptikus és gyógyítóhatású mindenféle seb gyógyulásánál.

Próbátétel bérmentes 1 kor. 50 fill. Csak előzetes fizetés esetén küldjük meg.

Óvakodjanak utazatóktól és kerüljék az értetlen, ugynevezett házi kenőcsöket s más efféleket.

Cím: **A. Thierry, gyógysszertár és gyár a Védőangyalhoz, Prograda Pragerhoi felé, a Döll vasút mentén.**

Prospektus ingyen és bérmentve.

E szerek sohasem romlanak meg és jó azokat használatra készen a házban tartani. Az összes művelt államokban bejegyzett védőjegyeimnek utazatókat a törvény üldözi.

Issigeae, Dordogne, Kopenhága, fabrikon farma. Milano, A. Hertoloni, Naimo, Serrige, Apot. Lejonot.

Nantes, Pharmacie C. Frodot, Nápoly, Palermo.

Pharmacie Françoise, 1 & 3, Place de la République, Pharmacie Daproy, 11, Rue des Francs Bourgeois.

Prága, Róma.

Corso, Agenzia del Policlinico

Ronbata, Pharmacie F. Gorrath.

Sarajewo, Szeged, Temesvár.

Tréant, Velence, Vienne, Zürich.

Csak ezzel a törvényes, bejegyzett védőjeggyel valódi.